

РОБЪРТ ШЕКЛИ

РЕЗУЛТАТЪТ

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

Ръцете му бяха много изморени, но той вдигна длетото и чука отново. Бе почти привършил. Още няколко букви и надписът, изрязан дълбоко в твърдия гранит, щеше да бъде довършен. Той оформи последната точка и се изправи, като пусна небрежно инструментите си върху пода на пещерата. След това гордо избърса потта от изцапаното си брадясало лице и прочете написаното.

ИЗРАСНАЛ ОТ ТИНЯТА НА ПЛАНЕТАТА, ГОЛ И БЕЗЗАЩИТЕН, АЗ СИ ИЗРАБОТИХ ИНСТРУМЕНТИ. СТРОЯХ И РАЗРУШАВАХ, СЪЗДАВАХ И УНИЩОЖАВАХ. АЗ СЪЗДАДОХ НЕЩО ПО-ВЕЛИКО ОТ МЕН САМИЯ И ТО МЕ УНИЩОЖИ. МОЕТО ИМЕ Е ЧОВЕК И ТОВА Е ПОСЛЕДНОТО МИ ДЕЛО.

Той се усмихна. Онова, което бе написал, беше хубаво. Може би не достатъчно грамотно, но заслужена почит към човешката раса, написана от последния човек. Той погледна инструментите до краката си. Тъй като нямаше за какво повече да ги използва, той ги накара да изчезнат и понеже бе огладнял от продължителната работа, клекна сред отломките в пещерата и си създаде обяд. Погледа храната известно време, като се чудеше какво липсва, а после бавничко създаде маса и стол, прибори за хранене и чинии. Беше притеснен. Отново ги бе забравил.

Въпреки че нямаше нужда да бърза, той се нахрани надве-натри, забелязвайки странния факт, че когато не мислеше за нещо специално, винаги си създаваше хамбургер, пюре от картофи, грах, хляб и сладолед. Навик, реши той. Когато приключи, накара остатъците от храната да изчезнат, а заедно с тях и чиниите, приборите и масата. Стола остави. Седнал в него, той се загледа замислено в надписа. Чудесен е, помисли, но никой човек освен мен никога няма да го прочете.

Съвсем сигурно бе, че е последният човек на Земята. Войната бе унищожителна. Унищожителна, както само човекът, това придирчиво животно, би могъл да я направи. В тази война нямаше неутрални. Нямаше посредници. Човек можеше да бъде на едната или на другата страна. Бактерии, газ и радиация бяха обвили Земята като огромен

облак. В първите дни на войната едно непобедимо тайно оръжие непрекъснато биваше побеждавано от друго тайно оръжие. И след като последната ръка натисна последния бутон, бомбите биваха насочвани и взривявани автоматично и продължиха да ваят върху Земята. Нещастната Земя се превърна в огромна пустиня от полюс до полюс, без никакво живо същество, растение или животно.

Той бе наблюдавал голяма част от всичко това. Бе изчакал, докато се убеди напълно, че и последната бомба е паднала, а после се бе върнал.

„Много умно от твоя страна — помисли си горчиво, гледайки през отвора на пещерата към равнината от застинала лава, върху която почиваше корабът му, и към извитите планини зад нея. — Ти си предател... Но кой ли се интересува от това?“

Той бе капитан от отбраната на Западното полукълбо. След два дни бойни действия, той бе разбрал какъв ще бъде краят. Напълни един кръстосвач с консервиран въздух, храна и вода и отлетя. Знаеше, че сред тревогата и разрухата, никой няма да забележи отсъствието му. След няколко дни вече нямаше и кой да забележи. Бе насочил кораба към тъмната страна на Луната и бе чакал там. Това бе една дванадесетдневна война. Той бе предположил, че ще продължи четиринадесет дена. Но трябваше да изчака цели шест месеца, докато престанат да падат автоматично изстрелваните ракети. Тогава се завърна.

За да установи, че е единственият оживял...

Бе очаквал и други да осъзнаят безсмислието на всичко това, да натоварят кораби и също да се насочат към тъмната страна на Луната. Явно не са имали време, макар и да са изпитвали желание. Бе си мислил, че ще намери разпръснати групи оживели, но не бе открил никого. Войната се оказа напълно унищожителна.

Кацането върху Земята би трябвало да го убие, тъй като въздухът бе отровен. На него не му пукаше. И бе останал жив. Като да притежаваше имунитет към различните вируси и радиация или може би това бе част от новата му сила. Със сигурност бе попадал на достатъчно бактерии и радиация, докато обикаляше Земята с кораба си. От руините на един град до тези на друг, през взривени равнини и

долини, из новонагънатите и изкривени планини. Не бе намерил никакъв живот, но бе открил нещо.

Той можеше да създава. Осъзна тази си сила на третия си ден на Земята. Разсеяно бе помислил, че му се иска да има някое дърво по средата на разтопените и втвърдени скали и метал. И дървото се бе появило. През останалата част на деня той си правеше опити и установи, че може да създаде всичко, за което някога е чувал или е виждал.

Нещата, които познаваше добре, можеше и да създава по-добре. Онова, което знаеше само от книгите или разговорите — дворци например — обикновено се получаваше някак объркано и несигурно, макар че той можеше да го направи почти идеално, ако поработеше с ума си върху подробностите. Всичко, което създаваше, бе триизмерно. Дори храната имаше вкус на храна и като че ли го засищаше. Можеше да забрави напълно за някое от създанията си, да заспи, а когато се събудеше, то пак си бе на място. Можеше също така и да „отсъздава“. Достатъчно бе само да се замисли по-съсредоточено и създаденото от него изчезваше. Колкото по-голямо бе то, толкова по-дълго трябваше да се съсредоточи.

Можеше също така да „отсъздава“ и неща, които *не бе създал* — планини и долини. Но това отнемаше повече време. Като че беше по-лесно да оформя материя, която веднъж преди това е създал сам. Можеше да направи птички и малки животинчета или поне неща, които изглеждаха като такива.

Никога не бе се опитвал да създаде човешко същество.

Не беше учен. Бе космически пилот. Имаше дълбоки познания по атомна теория, но никакви по генетика. Реши, че в кръвната му плазма или в мозъка му трябва да са протекли някакви промени. Или може би на самата Земя. Но въпросът „защо“ се е получило така, не го занимаваше. Това просто бе факт и той го прие.

Погледна отново към паметника си. Нещо го притесняваше.

Естествено, би могъл и да го създаде, но не знаеше дали нещата, които прави, ще просъществуват след смъртта му. Изглеждаха достатъчно стабилни, но биха могли да се разпаднат, когато и той се разпадне. Затова се реши на този компромис. Създаде длетото и чука, но избра естествена гранитна стена. Изряза буквите откъм вътрешната страна на пещерата, за да не бъдат подложени на външни атмосферни

влияния, и работи усилено, като спеше и се хранеше до работното си място.

През отвора на пещерата можеше да види кораба си, издигащ се над гладката равнинна изпепелена земя. Не бързаше да се върне в него. Единствените хора, които биха прочели този надпис, би трябвало да дойдат от звездите. Но как ли щяха да го разчетат? Той погледна ядосано надписа. Трябваше да го изпълни със символи. Но какви? Математически ли? Естествено, но какво можеха да разкажат те за Човека? И какво го бе накарало да си помисли, че *те* изобщо щяха да открият пещерата? Нямахше смисъл от този надпис, при положение че цялата история на Човечеството бе изписана върху смачканото и опустошено лице на планетата. Всеки можеше да го види и разбере. Той изруга собствената си глупост заради шестте пропиленни в работа по безсмисления надпис дни. Тъкмо се готвеше да го унищожи, когато чу стъпки откъм входа на пещерата и извърна глава.

Щеше да падне от стола си. Скочи прав.

Там стоеше едно момиче. Той примигна бързо, но тя си остана там. Висока, тъмнокоса, облечена в изпомачкана мръсна дреха.

— Здравсти — каза тя и влезе в пещерата. — Чух чуването откъм долината.

Той, без да мисли, ѝ предложи стола си и създаде втори за себе си. Тя опипа стола със съмнение преди да седне.

— Видях, когато го направи — каза тя. — Но още не мога да повярвам. Огледала ли използваш?

— Не — промърмори той несигурно. — Аз създавам. Тоест имам силата да... Чакай! Ти откъде се появи? — Докато задаваше въпроса си, той приемаше и отхвърляше различни възможности. Да е била скрита в пещера? На върха на някоя планина? Не, имаше само един възможен начин...

— Аз бях в твоя кораб, приятел... — Тя се облегна в стола и обви с ръце едното си коляно. — Когато товареше този кръстосвач, аз си помислих, че ще се измъкнеш. Вече се чувствах изморена да зареждам възпламенители по осемнадесет часа на ден и затова се измъкнах. Има ли някой друг жив?

— Не. Но защо не съм те видял тогава? — Той се загледа в дрипавото красиво момиче и една неясна мисъл се зароди в главата му.

Той се пресегна и докосна ръката ѝ. Тя не се дръпна, но красивото ѝ лице изрази раздразнение.

— Истинска съм — каза тя грубо. — Трябва да си ме виждал в Базата. Не помниш ли?

Той се опита да си спомни времето, когато имаше База — като че ли преди векове. Там наистина *имаше* едно чернокосо момиче, което никога не го забелязваше.

— Мисля, че бях умряла от студ — говореше тя. — Или съм изпаднала в кома няколко часа след излитането на кораба ти. Скапана му е отоплителната система на този кораб! — Тя потръпна при спомена.

— Изобщо не съм я включвал, за да не хабя кислорода — обясни той. — Поддържах въздух и топлина само в пилотската кабина. Когато ми трябваша провизии, използвах космически костюм, за да ходя до склада.

— Радвам се, че не си ме видял — засмя се тя. — Трябва да съм изглеждала дяволски зле, мъртва и покрита цялата със скреж. Кой знае на каква спяща красавица съм щяла да ти заприличам! И така, значи съм замръзнала. Когато си отворил всички помещения, съм оживяла. Това е цялата история. Предполагам, че не е станало за един ден. Но интересно, как така не си ме видял.

— Предполагам да е, защото никога не съм поглеждал в складовите помещения — отвърна той. — Доста бързо установих, че не са ми необходими онези запаси. Смешно. Мисля, че наистина отворих всички помещения, но не си спомням...

Тя погледна надписа върху стената.

— Какво е това?

— Мислех да оставя нещо като паметник...

— Че кой ще го прочете? — практично попита тя.

— Вероятно никой. Беше една глупава идея. — Той се концентрира. След няколко секунди гранитната стена беше гладка. — Още не разбирам как е възможно да си останала жива — заговори той с учудване.

— Ето, че съм. Аз пък не разбирам, как ти го правиш това — тя посочи към стола и стената. — Но приемам факта, че го можеш. Защо и ти не приемеш факта, че съм жива?

— Не ме разбираш — отвърна мъжът. — Аз много искам да си имам компания. Особено пък женска. Просто... Я се обърни с гръб.

Тя се подчини, но го погледна въпросително. Той набързо изчисти наболата си брада и си създаде чисти и изгладени панталони и риза. След това съблече изпоцапаната си униформа, облече новите дрехи, разруши парцалите и след като се замисли за миг, си създаде гребен и вчеса обърканата си коса.

— Добре — каза след малко. — Вече можеш да се обърнеш.

— Не е лошо — усмихна се тя, след като го огледа. — Дай да използвам и аз този гребен и... Би ли ми направил една рокля? Дванадесети размер. Обаче гледай да направиш съответните извивки на място.

На третия опит той успя да се справи както трябва. Никога не беше предполагал, че женските форми са толкова капризни. А после ѝ направи чифт златни сандали с високи токове.

— Малко са тесни — каза тя когато ги обу. — И не са особено практични, като няма тротоари. Но много ти благодаря. Този номер, дето го правиш, наистина решава проблема с коледните подаръци, нали? — Тъмната ѝ коса блестеше под блясъка на обедното слънце и тя изглеждаше много красива, топла и по човешки.

— Виж дали и *ти* не можеш да създаваш — настоя той, нетърпелив да сподели невероятната си нова способност с нея.

— Вече се опитах — каза тя. — Не става. Май този свят продължава да бъде по-благосклонен към мъжете.

Той се намръщи.

— Как да съм напълно сигурен, че си истинска?

— Пак ли започваш? Да си спомняш да си ме създавал, майсторе? — попита тя подигравателно, докато се навеждаше да закопчае каишката на сандала си.

— Мислех си... за жени — мрачно промълви той. — Може да съм те създал насън. Защо подсъзнанието ми да няма същата сила като будния ми ум? Може да съм те оборудвал с памет, да съм ти създал минало. Така би станала невероятно приятна за компания. Ако те е създало подсъзнанието ми, то би взело достатъчно мерки съзнателният ми ум да не разбере.

— Глупости!

— Защото, ако съзнателният ми ум би разбрал — продължи да говори той, — щеше да отхвърли съществуването ти. Твоята функция като създание на моето подсъзнание би била да не ми позволиш да разбера това. Да докажеш по всякакъв начин, по логичен път, че ти си...

— Я се опитай тогава да направиш една жена, щом мислиш, че умът ти е толкова силен! — Тя скръсти ръце и се облегна в стола, като кимна уверено.

— Добре. — Той се загледа в стената на пещерата и там започна да се появява жена. Тя беше с размазани очертания, едната ръка бе твърде къса, краката доста дълги. Той се концентрира и успя да направи пропорциите доста прилични. Но очите на създанието бяха поставени под странен ъгъл, раменете и гърбът му бяха безформени и грозно извити. Бе създал черупка без мозък или вътрешни органи и мускули. Той я изкомандва да говори, но от безформената уста излезе само някакво хъркане. Не беше създал говорен апарат. Той потръпна и разруши кошмарната фигура.

— Не съм скулптор — каза той. — Нито пък Бог.

— Радвам се, че най-после го осъзна.

— Но това не доказва — продължи упорито той, — че *ти си* истинска. Нямам представа на какво е способно подсъзнанието ми.

— Я направи нещо за мен, ако обичаш — рязко го прекъсна тя. — Изморих се да слушам глупостите ти.

„Обидил съм я — помисли си той. — Тя е единственото друго човешко същество на Земята, а аз я обидих.“ Той кимна, хвана я за ръката и я изведе от пещерата. Върху равнината отпред създаде един град. Беше се опитал да го направи преди няколко дни и сега му бе много по-лесно. Като се ръководеше от детските си спомени и сънища от ХИЛЯДА И ЕДНА НОЩ, той го направи с кули и минарета в черно, бяло и розово. Стените блестяха в червено, а вратите бяха от обкован със сребро ебонит. Кулите се издигаха златно-червени, с проблясващи отгоре им сапфири. Към най-високия опалов купол се извиваше огромно стълбище с перила от млечнобяла слонова кост и хиляди стъпала от мрамор. Имаше езера със синкава вода, над които прелитаха малки птички, а в спокойните дълбини играеха сребърни и златни рибки.

Те тръгнаха да се разхождат из града и той създаде рози за нея. Бели, жълти и червени. Също и гардении със странни цветове. Между две сгради с куполи и кули той създаде огромен басейн с вода. Постави в него яркочервена тапицирана с кадифе лодка и я изпълни с всички храни и напитки, които можеше да си спомни.

Те плуваха из езерото, облъхвани от мекия бриз, който той създаде.

— И всичко това е фалшиво — напомни ѝ той след малко.

Тя се усмихна.

— Не, не е. Можеш да го докоснеш. Значи е истинско.

— Дали ще остане тук след смъртта ми?

— Че на кого му пука? Пък и щом можеш да направиш всичко това, значи можеш да лекуваш и всяка болест. Може би можеш да излекуваш дори старостта и смъртта. — Тя откъсна един цвят от надвисналото над тях растение и вдъхна аромата му. — Ти можеш да предпазиш всичко това от увяхване и смърт. Ти може би ще успееш да направиш същото и за нас. Тогава какъв е проблемът?

— Искаш ли да се махнем? — попита той, като издихваше дима от новосъздадената си цигара. — Искаш ли да си намерим нова планета, недокосната от войната? Искаш ли да започнеш отново?

— Да започна отново ли? Да не би... Може би по-нататък. Сега не ми се иска даже да се приближавам до кораба. Той ми напомня за войната.

Те насочиха лодката по един тесен канал.

— Сега сигурен ли си, че съм истинска? — попита тя.

— Ако трябва да ти отговоря честно, не — отвърна той. — Но много ми се иска да вярвам, че си.

— Тогава чуй какво ще ти кажа — заговори тя, като се наведе към него. — Аз съм истинска. — Тя плъзна ръцете си около врата му. — Винаги съм била истинска. И винаги ще бъда. Искаш ли да ти го докажа? Е, аз знам, че съм истинска. Знаеш го и ти. Какво повече искаш?

Той я гледа дълго. Чувстваше топлината на ръцете ѝ около врата си, заслуша се в дишането ѝ. Усети аромата на кожата и косата ѝ, уникалния аромат на личността.

— Вярвам ти — бавно заговори той. — Обичам те. Как... Как се казваш?

Тя се замисли за миг.

— Джоана.

— Странно — каза той. — Винаги съм си мечтал за момиче на име Джоана. А как ти е фамилията?

Тя го целуна.

Над главите им лястовичките, които той бе създал — *неговите* лястовички — летяха в широки кръгове над езерото. Неговите риби плуваха безцелно напред-назад, градът му се простираше надалеч — горд и красив — чак до подножието на извитите планини от лава.

— Не ми каза фамилното си име — каза той.

— О, стига. Фамилното име на едно момиче никога не е от значение. То винаги взима фамилията на съпруга си.

— Увърташ!

Тя се усмихна.

— Прав си.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.